

Agnieszka DRABER-MOŃKO

Materiały do znajomości *Rhinophorinae* (Diptera, Larvaevoridae) Polski
Материалы к познанию *Rhinophorinae* (Diptera, Larvaevoridae) Польши
Materialien zur Kenntnis von *Rhinophorinae* (Diptera, Larvaevoridae)
Polens

[Z 2 rysunkami w tekście]

Muchówki z podrodziny *Rhinophorinae* są na terenie Polski poznane słabo i nierównomiernie. Dane dotyczące ich występowania w kraju rozproszone są w ogólnodipterologicznych spisach faunistycznych. Stosunkowo najlepiej poznane są pewne okolice byłej Galicji, dzięki pracom BOBKA (1890; 1894), GRZEGORZKA (1873), LOEWA (1870) i NOWICKIEGO (1873). Również Pomorze Szczecińskie, okolice Gdańska i Pojezierze Mazurskie zostały dość dobrze zbadane przez HAGENA (1849), BACHMANNA (1858), CZWALINĘ (1893), RIEDLA (1899), SPEISERA (1903), ENDERLEINA (1907) i KARLA (1937). Spis muchówek Puszczy Białowieskiej opracowany przez SACKA (1925) nie zawiera ani jednego gatunku z omawianej podrodziny (obecnie podaje cztery gatunki z tego terenu). RÜBSAAMEN (1901) wymienia z Borów Tucholskich tylko dwa gatunki *Rhinophorinae*. Nieco danych z Mazowsza zawiera praca SZNABLA (1881). Z okolic Jędrzejowa KARCZEWSKI (1961) wymienia trzy gatunki. Natomiast MACKO i NOSKIEWICZ (1954) wykazali z Dolnego Śląska tylko jeden gatunek *Rhinophorinae*. Pozostałe obszary Polski są zupełnie pod tym względem nie zbadane. Pełnego zestawienia faunistycznego podrodziny *Rhinophorinae* z terenu Polski dotychczas nie ma.

Jak wiadomo, większość zbiorów muchówek w Polsce uległa zniszczeniu w czasie ostatniej wojny. Wobec tego mogłam sprawdzić oznaczenia tylko w zbiorze KARLA, NOWICKIEGO, SCHROEDERA, a częściowo BARANOVA i RIEDLA. Wszelkie błędne oznaczenia zostały w niniejszej pracy skorygowane, a poprawki zamieszczone przy odpowiednich gatunkach.

Niniejsze opracowanie oparte jest na materiałach krajowych zgromadzonych w latach 1952–1966 głównie przez autorkę. Ponadto część materiałów zebrali: S. F. ADAMCZEWSKI, R. BAŃKOWSKA, W. BAZYLUK, J. KARCZEWSKI, S. KOZIOŁ, A. LIANA, W. MIKOŁAJCZYK, S. NOWAKOWSKI, J. NOSKIEWICZ, W. J. PUŁAWSKI, J. SCHNAIDER, K. TARWID, S. TOLL i P. TROJAN.

Wykorzystane zostały również nie publikowane dotychczas materiały ze zbiorów G. SCHROEDERA i S. LÜDERWALDTA z okolic Szczecina oraz materiały Państwowego

Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego z okolic Puław, zebrane przez A. ILLINSKIEGO.

Przy zbieraniu muchówek w terenie najlepsze wyniki dało łowienie „na upatrzonego” na kwiatach, liściach krzewów, na piasku, na ścianach domów i szybach okiennych; w ten sposób uzyskano większość opracowanego materiału. Poza tym stosowano i inne metody, jak koszenie czerpakiem i połów na światło.

Ogółem wykazują z terenu Polski 15 gatunków *Rhinophorinae*, w tym jeden nowy dla Polski, *Hoplisa tergestina* (SCHIN.). Podaję dokładny opis i rysunki tego gatunku, umożliwiające sprawdzenie oznaczenia.

Zakres taksonomiczny omawianej podrodziny oparłam na najnowszym opracowaniu palearktycznych *Rhinophorinae* (HERTING, 1961). Rozmieszczenie geograficzne podaję również według tej pracy, a w niektórych przypadkach uzupełniam je danymi BELANOVSKIEGO (1951).

Materiały dowodowe do niniejszej pracy znajdują się w Instytucie Zoologicznym Polskiej Akademii Nauk w Warszawie.

Wykaz systematyczny gatunków

Angioneura acerba (MEIG.)

Gatunek znany ze środkowej Europy.

Z Polski podawany dotychczas z Pomorza Szczecińskiego (KARL, 1937), okolic Gdańska (CZVALINA, 1893) i okolic Siłubic (RIEDEL, 1934).

Pow. Wolin: Międzyzdroje, Woliński Park Narodowy, 11 VII 1964, 1 ♂; Międzyzdroje-Wicko, 10 VIII 1963, 1 ♂.

Angioneura fimbriata (MEIG.)

Gatunek wykazany ze środkowej Europy.

Z Polski podawany dotychczas tylko z Pomorza Szczecińskiego (KARL, 1937).

Lubiewo, pow. Wolin, 15 VII 1964, 1 ♂. Okolice Szczecina, 1 ♀.

Anthracomylia melanoptera (FALL.)

Gatunek wymieniany z Europy z wyjątkiem Wysp Brytyjskich.

Z Polski podawany dotychczas z Pomorza Szczecińskiego (KARL, 1937), okolic Gdańska (CZVALINA 1893; SPEISER, 1903) i Krakowa (NOWICKI, 1873).

Okolice Szczecina, 3 ♂♂, 6 ♀♀. Białowiecki Park Narodowy, pow. Hajnówka, 25 V 1957, 1 ♂. Zaborów, pow. Pruszków, 5 VI 1960, 1 ♀. Warszawa, Inst. Zool. PAN, złowiony na światło (lampa rtęciowa), 27 VII 1962, 1 ♂. Puszcza Kampinowska, pow. Sochaczew, 1 VI 1957, 3 ♀♀. Okolice Puław, 1 ♂, 1 ♀.

Frauenfeldia rubricosa (MEIG.)

Gatunek wykazywany z Europy (HERTING, 1961), podawany również z północnej Afryki (BELANOVSKIJ, 1951).

Z Polski podawany dotychczas z Pomorza Szczecińskiego (KARL, 1937), okolic Gdańska (CZWAŁINA, 1893), okolic Słubic (RIEDEL, 1934), Ciechocinka i Warszawy (SZNABL, 1881), okolic Jędrzejowa (KARCZEWSKI, 1961); NOWICKI (1873) wymienia ten gatunek w spisie muchówek byłej Galicji bez dokładnego określenia miejsca połowu.

Orzechowo, pow. Słupsk, 31 VII 1930, 1 ♂, leg. O. KARL, jako *Angioneura acerba* (MEIG.). Pow. Jędrzejów: nadleśnictwo Jędrzejów, 14 VII 1958, 1 ♀; uroczysko Lasków, 23 VIII 1958, 1 ♀.

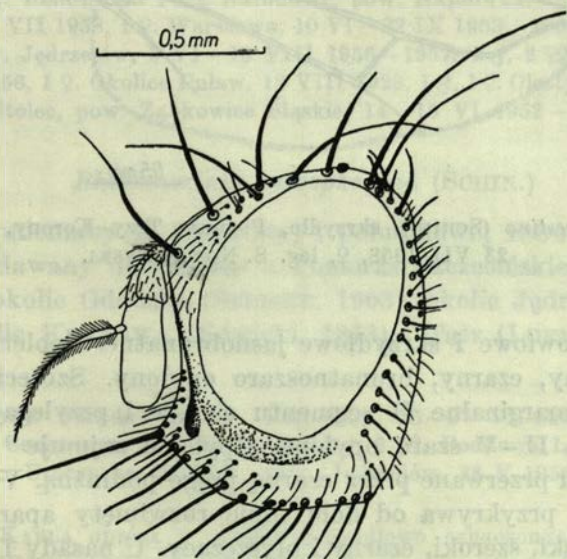
Hoplisa tergestina (SCHIN.)

Gatunek podawany dotychczas tylko z południowej Europy.

Nowy dla fauny Polski.

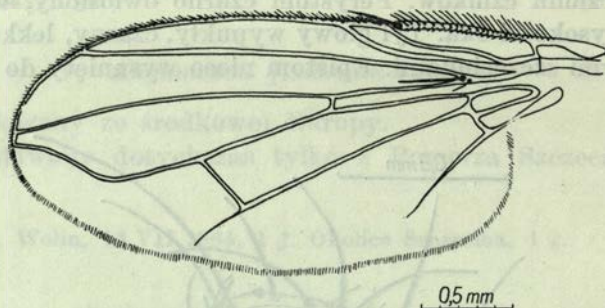
Pow. Jędrzejów: uroczysko Mniszek, 15 VII 1959, 1 ♂; uroczysko Gaj, 22 VII 1956, 1 ♂, leg. J. KARCZEWSKI. Pieniny, Trzy Korony, pow. Nowy Targ, 23 VII 1958, 1 ♂, 1 ♀, leg. S. NOWAKOWSKI.

♂. Długość ciała 4–4,5 mm. Czoło 3,5 raza szersze od wzgórka przyoczkowego. Pręga czołowa prawie dwa razy szersza od płytki orbitalnej. Policzki od góry krótko owłosione, wąskie, w najwęższym miejscu prawie równe szerokości trzeciego członu czułków. Perystom czarno owłosiony, wąski, szerokość jego równa $\frac{1}{4}$ wysokości oka. Tył głowy wypukły, czarny, lekko szaro opylony i pokryty czarnymi szczecinkami. Epistom nieco wysunięty do przodu (rys. 1).

Rys. 1. *Hoplisa tergestina* (SCHIN.), profil głowy, Pieniny, Trzy Korony, pow. Nowy Targ, 23 VII 1958, ♀, leg. S. NOWAKOWSKI.

Trzeci człon czułków dwa razy dłuższy od drugiego. Wić owłosiona, u nasady zgrubiała. Długość owłosienia wici równa szerokości nasady trzeciego jej członu. Twarz i pręga czołowa czarna, w pewnym oświetleniu brunatno opylona, pozostałe części głowy czarne i błyszczące. Ryjek ciemnobrunatny, równy długości otworu gębowego. Głaszczki brunatne, na końcach rozszerzone i czarno owłosione. Szczecinki przyoczkowe rozchylone na zewnątrz i lekko odchylone do tyłu. Szczecinka orbitalna górna pochylona do przodu, szczecinka przedciemieniowa odchylona na zewnątrz i skierowana do tyłu. Szczecinki czołowe, perystomalne, ciemieniowe zewnętrzne i wewnętrzne oraz wibrysy długie i grube. Tułów czarny z dwiema wąskimi, brunatno opylonymi pręgami podłużnymi. Oszczecenie tułowia: *acr* (1 + 1), *dc* (2 + 3), *ia* (0 + 2), *pra* krótka, 3 *h* tworzące trójkąt prostokątny; 3 *st*, z których dolna jest cieńsza i krótsza od pozostałych. Tarczka z długimi i grubymi szczecinkami bocznymi i szczytowymi. Oszczecenie nóg: na t_1 2 długie *ad* i 1 *pd*; t_2 z 2 *ad*, 2 *pd* i 1 *av*; t_3 z 2 *av*, 1 *ad* i 1 *pd*. Pazurki i przyłgi krótsze od ostatniego członu stopy. Skrzydła przezroczyste, jasne. Kolec skrzydłowy długi, gruby, dłuższy od żyłki poprzecznej *r-m*. Kosta od nasady aż do połączenia z subkosta pokryta wyraźnymi grubymi kolcami. U nasady żyłki r_{4+5} występuje jedna bardzo długa i gruba szczecinka. Komórka radialna R_5 otwarta (rys. 2). Basikosta, prze-

Rys. 2. *Hoplisa tergestina* (SCHIN.), skrzydło, Pieniny, Trzy Korony, pow. Nowy Targ, 23 VII 1958, ♀, leg. S. NOWAKOWSKI.

zmianki, łuski tułowiowe i skrzydłowe jasnobrunatne. Epolet czarny. Odwłok wydłużony, owalny, czarny, brunatnoszaro opylony. Szczecinek dyskalnych brak. Szczecinki marginalne II segmentu cienkie i przylegające. Nasady segmentów odwłoka II-V szaro opylone. Opylenie zajmuje $\frac{1}{3}$ szerokości segmentu, na środku przerwane przez czarną pręgę podłużną. V sternit odwłoka duży i wystający, przykrywa od dołu silnie rozwinięty aparat kopulacyjny.

♀. Odwłok płaski, szeroki, czarny i błyszczący. U nasady II i III segmentu występują dwie daleko od siebie odsunięte, szaro opylone plamy. Cerci czarne, wydłużone. Pozostałe cechy podobnie wykształcone jak u samca.

Melanomyia nana (MEIG.)

Gatunek podawany ze środkowej i północnej Europy.

Z Polski wykazany dotychczas z Pomorza Szczecińskiego (KARL, 1937), okolic Gdańska (CZWAŁINA, 1893), okolic Słubic (RIEDEL, 1934), z Borów Tucholskich (RÜBSAAMEN, 1901), Warszawy (SZNABL, 1881), okolic Jędrzejowa (KARCZEWSKI, 1961), Krakowa (NOWICKI, 1873), Tatr (LOEW, 1870; NOWICKI, 1873; BOBEK, 1890) i Przemyśla (BOBEK, 1894).

Pow. Wolin: Drożkowe Łąki, 22 VI 1965, 2 ♂♂; Międzyzdroje-Wicko, 22 VI – 8 VIII 1963 – 1965, 19 ♂♂, 1 ♀; Lubiewo, 30 VI – 2 VIII 1963 – 1965, 4 ♂♂, 2 ♀♀. Szczecin, 2 ♂♂. Białowiecki Park Narodowy, pow. Hajnówka, 24 VI 1960, 1 ♂. Puszcza Kampinoska, pow. Sochaczew, 1 VI 1957, 1 ♂. Pow. Pińczów: Młodzawy, 13 VI 1956, 1 ♂; Skorocie, 25 VI 1955, 1 ♂; las Dębina, 15 VI 1956, 1 ♀. Uroczysko Mniszek, pow. Jędrzejów, 1 VIII 1960, 1 ♂. Przy ujściu Sanu, pow. Tarnobrzeg, 18 IX 1961, 1 ♂. Pow. Nowy Targ: Żywiec, 2 VIII 1952, 1 ♀; nad Białym Dunajcem, 21 – 24 VI 1958, 2 ♂♂. Pow. Lesko: Baligród, 31 VII 1958, 1 ♀; Wetlina, 22 VI 1960, 2 ♂♂.

Melanophora roralis (L.)

Gatunek rozprzestrzeniony w całej Europie, podawany również z północnej Afryki.

Z Polski wykazany dotychczas z Pomorza Szczecińskiego (RIEDEL, 1899; KARL, 1937), okolic Gdańska (CZWAŁINA, 1893), Pojezierza Mazurskiego (HAGEN, 1849; BACHMANN, 1858), Chodcza, pow. Włocławek (SZNABL, 1881) i Stolca, pow. Ząbkowice Śląskie (MACKO, NOSKIEWICZ, 1954).

Goleniów, 1 ♂. Białowiecki Park Narodowy, pow. Hajnówka, 18 VII 1965, 1 ♀. Łąck, pow. Gostynin, 28 VII 1958, 1 ♀. Warszawa, 10 VI – 22 IX 1953 – 1958, 4 ♂♂, 4 ♀♀. Puławy, 28 VIII 1912, 1 ♂. Jędrzejów, 3 VI – 18 VIII 1956 – 1957, 1 ♂, 2 ♀♀. Krzyżanowice, pow. Pińczów, 11 VI 1956, 1 ♀. Okolice Puław, 12 VIII 1928, 1 ♂, 1 ♀. Olsztyn, pow. Częstochowa, 9 VI 1958, 1 ♂. Stolec, pow. Ząbkowice Śląskie, 14 – 15 VI 1952 – 1959, 1 ♂, 1 ♀.

Rhinomorinia sarcophagina (SCHIN.)

Gatunek wymieniany ze środkowej i południowej Europy.

Z Polski podawany dotychczas z Pomorza Szczecińskiego (RIEDEL, 1899; KARL, 1937)¹, okolic Gdańska (SPEISER, 1903), okolic Jędrzejowa (KARCZEWSKI, 1961), okolic KRAKOWA (NOWICKI, 1873) i Tatr (LOEW, 1873; NOWICKI, 1873).

Białowiecki Park Narodowy, pow. Hajnówka, 25 – 27 VI 1960, 1 ♀, 1 ♂. Puszcza Kampinoska, pow. Sochaczew, 3 – 8 VI 1955, 7 ♂♂, 6 ♀♀. Podkowa Leśna, pow. Pruszków, 14 VI 1945, 1 ♂. Uroczysko Lasków, pow. Jędrzejów, 28 V 1956, 1 ♂. Pow. Pińczów:

¹ W zbiorze KARLA oprócz 9 okazów prawidłowo oznaczonych jako *Rhinomorinia sarcophagina* (SCHIN.) znajduje się jeden okaz *Kramerella setipennis* (ROND.) (*Sarcophagidae*), det. B. B. ROHDENDORF, złowiony w Charnowie, pow. Słupsk, 16 VI 1930, ♀, leg. O. KARL.

Bogucice-Zakamień, 14 VI 1957, 1 ♂; Bogucice — las, 27 V 1957, 1 ♀; las Dębina-wąwóz, 17 V 1957, 1 ♂; Grochowiska, 14 VI 1956, 2 ♂♂; Winiary, 1 VII 1958, 1 ♀. Zwierzyniec, pow. Zamość, 8 VI 1960, 1 ♂.

Rhinophora lepida (MEIG.)

Gatunek rozprzestrzeniony w Europie.

Z Polski podawany dotychczas z Pomorza Szczecińskiego (RIEDEL, 1899; KARL, 1937), okolic Gdańska (CZVALINA, 1893; SPEISER, 1903), Pojezierza Mazurskiego (BACHMANN, 1858), okolic Słubic (RIEDEL, 1934) i Doliny Sądeckiej (GRZEGORZEK, 1873; NOWICKI, 1873).

Lubiewo, pow. Wolin, 15 VII 1964, 1 ♀. Pow. Sochaczew: Puszcza Kampinowska, 5 – 20 VII 1953 – 1954, 1 ♂, 1 ♀; Piasecznica, 20 VIII 1956, 1 ♀; Trojanów, 14 – 26 VII 1956 – 1965, 1 ♂, 2 ♀♀. Puławy, 8 VII 1958, 1 ♀.

Stevenia atramentaria (MEIG.)

Gatunek wykazywany z Europy.

Z Polski podawany dotychczas ze Słubic (RIEDEL, 1934), Borów Tucholskich (RÜBSAAMEN, 1901) i Tatr (NOWICKI, 1873).

Uroczysko Mnichów, pow. Jędrzejów, 2 VIII 1958, 1 ♀. Kojencin, pow. Ząbkowice Śląskie, 22 VII 1947, 1 ♂.

Stevenia umbratica (FALL.)

Gatunek podawany dotychczas ze środkowej i południowej Europy.

Z Polski wymieniany tylko z Pomorza Szczecińskiego (RIEDEL, 1901; KARL, 1937) i Ojcowa (SZNABL, 1881).

Olsztyn, pow. Częstochowa, 9 VI 1956, 1 ♂.

Chaetostenia maculata (FALL.)

Gatunek wykazany z Europy.

Z Polski wymieniany dotychczas tylko z Pomorza Szczecińskiego (KARL, 1937) i okolic Gdańska (SPEISER, 1903).

Trojanów, pow. Sochaczew, 8 VI 1966, 1 ♀. Krzyżanowice, pow. Pińczów, 28 VI 1957, 1 ♀.

Nadto z Polski wykazano jeszcze trzy gatunki *Rhinophorinae*, których nie udało mi się złowić, a mianowicie:

Phyto melanocephala (MEIG.)

Gatunek podawany ze środkowej i południowej Europy.

Wymieniany tylko z okolic Frankfurtu nad Odrą (RIEDEL, 1934) bez dokładnego podania, po której stronie Odry był złowiony.

Phyto obscuripennis (MEIG.)

Gatunek wykazany z Niemiec (BECKER, BEZZI, KERTESZ, STEIN, 1907).

Z Polski wymieniany tylko z Doliny Sądeckiej (GRZEGORZEK, 1873; NOWICKI, 1873). Powyższych danych nie można sprawdzić ze względu na brak okazów dowodowych.

Phyto similis STEIN

Gatunek podawany dotychczas tylko ze środkowej Europy.

Z Polski wymieniany dotąd tylko z Pomorza Szczecińskiego (STEIN, 1924; KARL, 1937).

Dotychczas znanych było z Polski 14 gatunków muchówek z podrodziny *Rhinophorinae*. Obecnie podaję 15, liczba ta zresztą prawdopodobnie będzie wzrastać w miarę dalszych badań nad fauną Polski. Niewiele gatunków z omawianej podrodziny ma znaną biologię. We wszystkich jednak znanych przypadkach są one pasożytami lądowych równonogów (*Isopoda*). Niektóre gatunki znajdujemy bardzo często w pomieszczeniach zamieszkiwanych przez ludzi, np. *Melanophora roralis* (L.), która jest pasożytem równonoga *Porcellio scaber* L. spotykanego w wilgotnych mieszkaniach. *Rhinophorinae* są grupą ciepłolubną, rozprzestrzenioną głównie na obszarze śródziemnomorskim. Z całej Palearktyki znamy 54 gatunki tych muchówek. Większość gatunków wykazanych z Polski rozmieszczonych jest w całej Europie, a mianowicie: *Anthracomia melanoptera* (FALL.), *Chaetostevenia maculata* (FALL.), *Frauenfeldia rubricosa* (MEIG.), *Rhinophora lepida* (MEIG.) i *Stevenia atramentaria* (MEIG.). Natomiast gatunkami, których zasięgi obejmują tylko środkową i południową Europę, są: *Phyto melanocephala* (MEIG.), *Rhinomorinia sarcophagina* (SCHIN.) i *Stevenia umbratica* (FALL.). W środkowej Europie występuje *Angioneura acerba* (MEIG.) i *A. fimbriata* (MEIG.), natomiast w środkowej i północnej Europie — *Melanomyia nana* (MEIG.). Gatunkiem występującym w Europie i północnej Afryce jest *Melanophora roralis* (L.). *Hoplisc tergestina* (SCHIN.) znany był dotychczas tylko z południowej Europy, a więc stanowiska w Polsce są najbardziej północnymi znaleziskami tego gatunku.

PIŚMIENNICTWO

- BACHMANN H. 1858. Beitrag zur Insektenfauna Preussens. Ueber die Insektenfauna unserer Provinz. Fünfter Bericht. *Diptera*. Zweiflügler. Dritter Beitrag. Oster-Progr. Real-Schul., Insterburg, 1858, 22 pp. (odbitka).
- BECKER Th., BEZZI M., KERTESZ K., STEIN P. 1907. Katalog der Paläarktischen Dipteren. III, Budapest, (2) + 828 pp.

- BELANOVSKIJ I. D. 1951. Tahiny USSR. Čast' pervaja. Kiev, 191 pp., 99 ff.
- BOBEK K. 1890. Przyczynek do fauny muchówek tatrzańskich. Spraw. Kom fizyogr., Kraków, 25: 218 – 242.
- BOBEK K. 1894. Przyczynek do fauny muchówek okolicy Przemyśla. Spraw. Kom. fizyogr., Kraków, 29: 142 – 167.
- CZVALINA G. 1893. Neues Verzeichnis der Fliegen Ost- und Westpreussens. Osterprogr. Altstädt. Gymn., 9. Beil., Königsberg, (2) + 34 pp.
- ENDERLEIN G. 1907. Biologisch-faunistische Moor- und Dünen-Studien. Ber. westpr. bot.-zool. Ver., Danzig, 30: 54 – 238.
- GRZEGORZEK A. 1873. Uebersicht der bis jetzt in der Sandezer Gegend West-Galiziens gesammelten Dipteren. Verh. zool.-bot. Ges., Wien, 23: 25 – 36.
- HAGEN H. 1849. Preussische *Diptera*. Neue Preuss. Prov.-bl., Königsberg, 42: 231 – 235.
- HERTING B. 1961. 64 e. *Rhinophorinae*. W: „Die Fliegen der Palaearktischen Region“, 8. Stuttgart, 36 pp.
- KARCZEWSKI J. 1961. Przyczynek do poznania fauny rączycowatych (*Tachinidae*, *Dipt.*) odżywiających się spadzią. Fol. for. pol., Warszawa, 6, A: 85 – 108.
- KARCZEWSKI J. 1961. Przyczynek do znajomości fauny rączycowatych (*Tachinidae*, *Dipt.*) odwiedzających kwiaty goryszów *Peucedanum oreoselinum* L., *P. palustre* MINCH., *Umbelliferae*. Sylwan, Warszawa, 2: 27 – 38, 2 ff.
- KARL O. 1937. Die Fliegenfauna Pommerns. *Diptera Brachycera*. (Fortsetzung und Schluss). Stettin. ent. Ztg., Stettin, 98: 125 – 159.
- LOEW H. 1870. Ueber die bisher auf der Galizischen Seite des Tatragebirges beobachteten Dipteren. Jahr. k. k. Gal. Ges., Krakau, 41: 1 – 18.
- MACKO S., NOSKIEWICZ J. 1954. Stanowisko rozchodnika białego (*Sedum album* L.) na górze wapiennej koło Stolea pod Ząbkowicami. Ochr. Przyr., Kraków, 22: 167 – 194, ff. 81 – 91.
- NOWICKI M. 1873. Beitrag zur Kenntnis der Dipterenfauna Galiziens. Krakau, 35 pp.
- RIEDEL M. P. 1899. Beiträge zur Kenntnis der Dipterenfauna Hinterpommerns. Ill. Z. Ent., Neudamm, 4: 276 – 278.
- RIEDEL M. P. 1901. Beiträge zur Dipterenfauna Hinterpommerns. Allg. Z. Ent., Neudamm, 6: 151 – 152.
- RIEDEL M. P. 1934. Die bei Frankfurt (Oder) vorkommenden Arten der Dipteren-Familie *Tachinidae* (einschl. *Sarcophagidae*). Dtsch. ent. Z., Berlin, 1934: 252 – 272.
- RÜBSAAMEN H. 1901. Bericht über meine Reisen durch die Tucheler Heide in den Jahren 1896 und 1897. N. Schr. naturf. Ges., Danzig, 10: 79 – 148.
- SACK P. 1925. Die Zweiflügler des Urwaldes von Bialowies. Ein Beitrag zur Dipterenfauna von Lithauen. Abh. bayer. Akad. Wiss., München, Suppl.-Bd. 6.-9. Abh.: 259 – 277.
- SPEISER P. 1903. Ergänzungen zu CZVALINAS Neuem Verzeichnis der Fliegen Ost- und Westpreussens. II. All. Z. Ent., Neudamm, 8: 161 – 165.
- STEIN P. 1924. Die verbreitetsten Tachiniden Mitteleuropas nach ihren Gattungen und Arten. Arch. Naturg., Berlin, 90: 1 – 271.
- SZNABL J. 1881. Spis owadów dwuskrzydłych (*Diptera*) zebranych w Królestwie Polskim i Gubernii Mińskiej. Pam. fizyogr., Warszawa, 1: 357 – 390.

РЕЗЮМЕ

В настоящей работе указывается 15 видов подсемейства *Rhinophorinae* (*Diptera*, *Larvaevoridae*) собранных в Польше, в том числе один новый для фауны Польши — *Hoplisa tergestina* (SCHIN.), который описан и изображен. Проверены определения *Rhinophorinae* из коллекции КАРЛА, Новицкого и Шредера, частично определенных БАРАНОВЫМ и РИДЕЛЕМ.

ZUSAMMENFASSUNG

Die Arbeit enthält ein Verzeichnis von 15 in Polen gesammelten Arten der Unterfamilie *Rhinophorinae* (*Diptera*, *Larvaevoridae*), davon eine — *Hoplisa tergestina* (SCHIN.) — ist für die Fauna Polens neu. Bei dieser Art ist ihre Beschreibung mit Abbildungen angegeben worden. Die Bestimmungen polnischer *Rhinophorinae* wurden in den Sammlungen von KARL, NOWICKI, und SCHROEDER nachgeprüft, die zum Teil auch von BARANOV und RIEDEL bestimmt worden waren.

W. 1911. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 37: 1-12.

W. 1912. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 38: 1-12.

W. 1913. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 39: 1-12.

W. 1914. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 40: 1-12.

W. 1915. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 41: 1-12.

W. 1916. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 42: 1-12.

W. 1917. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 43: 1-12.

W. 1918. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 44: 1-12.

W. 1919. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 45: 1-12.

W. 1920. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 46: 1-12.

W. 1921. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 47: 1-12.

W. 1922. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 48: 1-12.

W. 1923. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 49: 1-12.

W. 1924. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 50: 1-12.

W. 1925. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 51: 1-12.

W. 1926. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 52: 1-12.

W. 1927. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 53: 1-12.

W. 1928. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 54: 1-12.

W. 1929. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 55: 1-12.

W. 1930. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 56: 1-12.

W. 1931. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 57: 1-12.

W. 1932. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 58: 1-12.

W. 1933. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 59: 1-12.

W. 1934. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 60: 1-12.

W. 1935. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 61: 1-12.

W. 1936. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 62: 1-12.

W. 1937. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 63: 1-12.

W. 1938. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 64: 1-12.

W. 1939. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 65: 1-12.

W. 1940. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 66: 1-12.

W. 1941. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 67: 1-12.

W. 1942. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 68: 1-12.

W. 1943. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 69: 1-12.

W. 1944. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 70: 1-12.

W. 1945. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 71: 1-12.

W. 1946. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 72: 1-12.

W. 1947. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 73: 1-12.

W. 1948. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 74: 1-12.

W. 1949. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 75: 1-12.

W. 1950. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 76: 1-12.

W. 1951. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 77: 1-12.

W. 1952. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 78: 1-12.

W. 1953. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 79: 1-12.

W. 1954. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 80: 1-12.

W. 1955. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 81: 1-12.

W. 1956. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 82: 1-12.

W. 1957. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 83: 1-12.

W. 1958. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 84: 1-12.

W. 1959. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 85: 1-12.

W. 1960. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 86: 1-12.

W. 1961. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 87: 1-12.

W. 1962. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 88: 1-12.

W. 1963. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 89: 1-12.

W. 1964. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 90: 1-12.

W. 1965. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 91: 1-12.

W. 1966. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 92: 1-12.

W. 1967. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 93: 1-12.

W. 1968. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 94: 1-12.

W. 1969. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 95: 1-12.

W. 1970. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 96: 1-12.

W. 1971. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 97: 1-12.

W. 1972. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 98: 1-12.

W. 1973. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 99: 1-12.

W. 1974. Die Dipterenfauna der Inseln der Ostsee. Zool. Anz., 100: 1-12.

Redaktor pracy — dr J. T. Nowakowski

Państwowe Wydawnictwo Naukowe — Warszawa 1966
 Nakład 1400+100 egz. Ark. wyd. 0,75, druk. 1/4. Papier ilustr. kl. III, 80 g, B1
 Nr zam. 78/66 — Wrocławska Drukarnia Naukowa — Z-6 — Cena zł 6,-